

Sherardia

- v metlinových vrcholíkoch alebo v trojkvetých a viackvetých vrcholíkoch, koruna biela, zelenkastá, žltá alebo červenkastá 4
4a Plody dvojnažky, rastliny divorastúce . . . . . *Galium*
4b Plody len s 1 dužinatým merikarpom pripomínajúce kôstkovice, rastliny pestované . . . . . *Rubia*

Sherardia L.

Roľnica

Sherardia arvensis L.

Roľnica roľná

Ic.: Tab. 1, fig. 3, p. 9

Sherardia arvensis L. Sp. Pl. ed. 1, p. 102, 1753.

Jednoročná, sivozelená, drsná bylina, s tenkým červenohnedým koreňom. Stonka už od dolnej časti rozkonárená, štvorhranná, poliehavá alebo vystúpavá, 5—30 (—35) cm vysoká, drsná. Dolné listy v štvorpočetných praslenoch, obrátene vajcovité, horné v päťpočetných až šesťpočetných praslenoch, kopijovité alebo podlhovasté, na vrchole hrotité, 5—12 mm dlhé, 1,5—3 mm široké, sivozelené, jednožilové, na žile a na okrajoch drsné, s ojedinelými vtrúsenými dlhými, mäkkými chlpmi. Kvety krátko stopkaté, v päťkvetých až desiatkvetých vrcholíkoch, podpreťých zákrovito nahustenými 8—10 bázami zrastených a vrcholíky prečnievajúcich listeňov. Kalich malý, šesťzubý, kališné zuby trojuholníkovité, zelené. Koruna lievikovitá, 4—5 mm dlhá, korunná rúrka s úzkym štvorcípy m lemom, bledofialová, zriedkavo biela. Plod dvojnažka obrátene vajcovitá, 4 mm dlhá, drsná, na vrchole so zaschnutými kališnými zubmi, za zrelosti sa rozpadáva na samostatné plôdiky.

Chromozómy: $2n = 22$, okr. 26b, Primovce (Váchová et Májovský in: Májovský et al. Acta Fac. Rer. Natur. Univ. Comen. -Bot. 18: 58, 1970).

Biológia, ekológia, fytoecenológia. Terofyt. Kvitnutie máj—september. Rastie na poliach, sŕniskách a úhoroch, na suchších karbonátových ílovitých alebo hlinitých pôdach od planárneho do montánneho stupňa v spoločenstvách zväzov *Caucalio lappulae*. Maximum: ca 1305 m n. m., okr. 23c, pri chate Plesnivec (Hadač et Šmarda Rastl. Kotl. Siedmich Pram., p. 94, 1960). Archeofyt, pôvodná v mediteránnej oblasti, odkiaľ bola s obilím zavlečená takmer do všetkých európskych krajín, ako aj do krajín mimo európskeho kontinentu.

Rozšírenie na Slovensku. Mapa 1. Rastie v celej panónskej aj karpatske